

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. Non repugnat libertati talis gratia juxta Massilienses. Et quare Recentiores cardinem difficultatum non videntes, multum in multis hallucinantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

531 Denique nostrum esse quod credimus, Dei quod operamur. Quibus tam perspicue vera gratia operationis, charitatis, infusionis Spiritus Sancti, qua secundum perpetuam Augustini doctrinam, & sepius tum hic tum postea contra Pelagianos repetitam, Deus largitur opera, dando videlicet ipsa infusione spiritus Sancti suavitatem in consentiendo, sicut Concilium Araucanum loquitur, ut sine impudentia negari non posse videatur. Hinc est quod de Massiliensibus consequenter Augustinus hanc eorum

sententiam esse, adeoque verbareferat: Nos dicimus nostram Deum non praescisse nisi fidem quam credere incipimus, & ideo nos elegisse anse mundi constitutorem ac praedestinasse, ut etiam sancti & immaculatigratia atque opere eius essent. Et quis est iste modus gratiae & operis Dei quo immaculati sunt? Nempe ut fide supposita, Deus bene operandi gratiam daret, per quam animus paulatim magis magisque sanctus sit, & virtutum infusione immaculatus. Hoc enim de operibus ita profitentur apud Augustinum: Fides est a nobis, cetera a Domino ad opera iustitia pertinet. De virtutum vero infusione alibi: Hac dona (virtutum) ut a Deo dentur no-

Ibid. de pre-
dicti. S. c. 19.
Ibid. f. 7.
Ibid. de dono
perfr. c. 17.

A bù, fides impetrat, que incipit à nobis. Quibus attestatur Augustinus: Hac Dei dona sunt, inquit, id est, ut de alijs taceam sapientia & continentia. Lib. de dono
perfr. c. 17. Acquiescent & iſi, neque enim Pelagiani sunt, ut adversus iſam perspicuam veritatem dura & Hare- tica perversitate contendant. Quamvis per istarum virtutum donationem, nihil aliud nec Augustinus nec Massilienses velint, nisi gratia operandi virtutum istarum opera, Deo donante concedi, sic enim virtutes illas à Deo dari afferunt, sicut fidem haberi à nobis: nempe quia voluntas operis inspiratur à Deo sicut voluntas credendi à nostra libertate proficitur. Vnde Augustinus cum de Massiliensibus dixisset, quod iniustum fidei & usque in finem Ibid. perseverantiam (in fide) sic in nostra constitutam potest, ut Dei dona esse non possint: modum explicando subiicit, neque ad hoc habenda atque retinenda Deum operari nostras cogitationes & voluntates: cetera vero, inquit, ipsum dare concedunt cum impetrantur credentis fide. Nempe operando nostras cogitationes & voluntates quibus recte secundum virtutem quamque operamur, sicut nos ipsos cogitationes voluntatesque credendi proferre arbitrantur.

Non repugnat libertati talis gratia juxta Massilienses: & quare Recentiores cardinem difficultatum non videntes, multum in multis hallucinantur.

C A P V T X X.

ET ista quidem quamvis manifesta & extra omnem ambiguitatem posita sunt, tam operosa probatione confirmanda duxi ut nebulae dispellantur, quas quidam perspicue veritati offundere co- nantur. Ut Massilienses nullam veram & internam gratiam post fidem agnoscisse persuadent doctrinamque suam ab eorum placitis latissimo limite esse separatam. Ita vel falsissima de alijs credi malunt, & Prosperum, Hilarium, & Augustinum vel mendaces esse vel falsos quam suas præoccupatas opiniones vel in minimo suspectas esse vel corrigendas. Nam ex Fausto omnium versutissimo atque deterri- mo, & magis adhuc ex Cassiano qui singularem prorsus opinionem tenuit, non recte de ceteris Massiliensibus statui potest, præsertim cum indubitas Prosperi, Hilarij & Augustini depositiones habeamus. Nam sicut singularis Cassiani opinio Fausto nihil detrahit, nec Fausti doctrina Cassiano, ita nec utriusque sententia primis Massiliensium placitis magnâ sollicitudine doctissimorum virorum autoritate digestis ullum afferrunt præjudicium.

Ex quibus etiam intelligi potest quam longe diffideat à veritate id quod quidam existimant, omnem gratiam ex opinione Massiliensium repugnat libertati: nec eos intelligere potuisse eundem actum esse posse à voluntate libera, & à gratia adiutorio necessario ad illum efficiendum.

Quæ quidem persuasio eo absurdior est, quod ipsi recentiores de illa loquuntur gratia, cum qua operari potest homo si velit, quam agnoscisse laudasseque Massilienses etiam in ipso initio fidei supra demonstravimus; sed non illā tantum, verum etiam veram illam gratiam ab Augustino prædicatam, quam Christus ad roborandam sanandamq; peccatoris infirmitatem suā passione promeruit, eos post fidei initium agnoscisse clarissimis testimonij cōprobavimus. Nec ulla inter Massilienses istos de libertatis eversione querimonia est, cum ē contrario expresse dicant, libertatem suam ab hoc Dei auxilio iuvandum, si quod Deus mandat elegerit, hoc est, si tantū electio suæ voluntatis antecēserit. Quis enim dixerit juvari libertate gratia, si gratia opprimit & extinguit libertatem?

Sed in hoc delusi sunt isti recentiores, quod verum cardinem difficultatum omnium quibus Massilienses in errorem abrupti sunt minus quam par esset, attenderint vel penetraverint. Nihil enim, ut supra fusius diximus, ita Massilienses in Augustini doctrina horruerunt quam quod suā constitutione Deus humanas præveniret voluntates, ut quem ipse vellet vas in honorem condiceret, neque quisquam omnino posset auditā prædicatione vel credere, vel de tanta infirmitate dolere, nisi cui à Deo etiam daretur ut velis reiectis ab hoc dono alijs pariter reis, qui possent similiter liberari, si ea que-

Prop. in
Epist. ad
August.

pariter indignis praestatur credendi voluntas, istam ^A ipsi similius praestatur. Hoc enim certissimum extinctionem libertatis ac desperationis ansam præsentissimam esse credebant. Quod si vero ponatur hominem auditâ vocatione saltem posse pro sua libertate credere, & bonam inchoare voluntatem, statim omnium illarum difficultatum spectra diffugunt, nam & düties divinae sanctionis frangitur, nec alieno amplius arbitrio libertas rapitur, nec desperationis causa supereft; cum jam tota salus in propria sit posita potestate. Nam quod juvanda dicitur voluntatis infirmitas, longe aliud est, quam si voluntas ipsa donanda dicetur. Hoc enim videtur ipsam libertatem seu indifferentiam volendi nolendique tollere, & invitum hominem alienâ voluntate rapere: istud vero jam volentem, hoc est, uten tem propria libertate roborare ut fortius ve lit, id quod volendum esse judicaverit. Nam idcirco omnium virtutum inchoatas quasdam voluntates homini tribuunt, ut nulla voluntas seu volitio nova per gratiam donari debat, sed tantum ea quæ propriâ libertate orta fuerit, adjuvari. Et hoc est, quod de Massiliensibus istis Augustinus dicit, quod ad ipsa cetera (præter initium & perseverantium fidei) exhortationem eorum ceterorumque prædicacionem definitio prædestinationis non metuent impedi. Et quod ipsi bortantur quoque ad castitatem, charitatem, pietatem, & cetera qua Dei dona esse consenserunt, nec dicunt exhortationes suas impediri prædicatione prædestinationis Dei. Nam ubi cumque Massilienses exhortationem locum habere putant, ibi libertatem arbitrij suas partes agere & salvam esse non dubitant. Quod clarissimis verbis ipsi sacerdos profertur: Ad illam voluntatem, inquit Hilarius, pertinuisse dicunt Exhortationis vel Communionis utilitatem, quæ & perficiendi & defensandi obtinebat liberam potestatem.

*Zib. de dono
persever. c. 17.*

In Epist. ad August.

Quid accurritus, quid manifestius dici potest? Cum ergo ad singularum virtutum opera gratiam dandam esse fateantur, & timen exhortationes & correptiones adhibendas esse decernant, profecto libertatem arbitrij nullo modo per gratiam illam laedi aut interimi profitentur. Nimis quia virtutum illarum opera non ita donari volunt; quasi homini prius volenti voluntas ipsa quæ non aderat donaretur, sed ut illa quæ per modum cuiusdam infirmæ velleitatis emicuerat juvaretur. Idcirco enim apud Hilarium illam gratiam in Scripturis commendari volunt, quæ uniusquisque post voluntatem invatur. Idcirco præcedere talen voluntatem volunt, quæ tantum medicum querat, non autem quicquam ipsam valent, hoc est, quæ id quod vult, pra infirmitate non possit effigere. Idcirco hanc cu-

rationem volunt, exterrita & supplici voluntate unumquemque agrotum velle sanari. Idcirco deinde Scripturas gratiam prædicantes ad id valere volunt, ut adjuvetur qui coperis velle, non ut etiam donetur ut resit. Nempe facillime intelligunt voluntatem sanitatis, quæ in unoquoque virtutum genere præcessit ex infirma robustam fieri, & per gratiam adjuvari: non autem intelligent voluntatem ipsam operante gratia, ita suscitari ut ex invito volens fiat. Hoc enim putabant non esse gratia, vel divini operis, sed propriæ libertatis. Hanc Massiliensem difficultatem qui vel advertere vel penetrare non possunt, non est mirum si in reliquis eorum placitis toto celo fallantur, & vera salis permiscendo, non videant quid in Massiliensibus fugere debeat vel tenere. Non est mirum, si nescio quam sufficientem gratiam doctis indoctisque intellectu facililam quam ipsi vel profundum mysterium agnoscent & prædicant, Massilienses tanquam irreconciliabilem libertatis inimicam horruisse persuadent, quantumvis eos aperte profiteri videamus, se recte intelligere quod gratia iuvet voluntatem sine qua perseverare non potest: talemente voluntatem illa scilicet adjutam gratia qualis Adami fuit, perficiendi & defensandi obtinere liberam potestatem. Nam nec ipsi Pelagiani ullos in ipsa intus voluntate bonos vel malos timuerunt motus, dummodo in suope Ita Iul. 18. iure haberet utram partem sequeretur, nec à peccato operi, implo abstraberetur voluntate captivâ. Quod alibi la Videl. 2. c. 3. 2. tius demonstratum est.

Deniq; ex his quæ diximus non difficulter intelligitur superflua esse quæstiones, quas de illa gratia, per & post fidei initium impestita nonnulli recentiores instituunt, ut, an illa gratia fiat à solo Deo in homine, sine nova cooperazione ejusdem hominis vitali: An vero sit aliquis actus perfectior quam fuerit prior qui à nobis sit: an actus ille sit liber novâ libertate. An illud adjutorium sit efficax an sufficiens? An sit remissio peccatorum & similia, quæ sine fine multiplicari possunt. Talis quippe est illa gratia, quam Augustinus in eodem errore constitutus asseruit, & postea secundum Scripturas sacras semper docuit. Neque enim unquam in illius gratiae intelligentia nutavit, vel quicquam live in seipso live in Massiliensibus emendandum esse judicavit, præter ea quæ supra de fide cætrisque imperfectis voluntatis actibus juxta Massiliensem sententiam disputata sunt. Vnde qui doctrinam Sancti Augustini, quam se acceptare, ut ait Hilarius, & probare restauit, penetra verit, nihil penitus de similibus quætionibus laborabit.

Qualis